

Бикова Тетяна Борисівна,
доктор філософії, викладач фахових дисциплін
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка»;
Пузирна Євгенія Олексіївна,
студентка 12 ТЛС групи
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка»

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ОПАНУВАННЯ ГАЛУЗЕВОГО СПРЯМУВАННЯ МАЙБУТНІМИ ФАХОВИМИ МОЛОДШИМИ БАКАЛАВРАМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ У МЕЖАХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Понад десять років Професійно-педагогічний коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (на сьогодні ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка») готує майбутніх майстрів виробничого навчання за спеціальністю Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості). За цей час змінювались шифри і найменування галузей знань, коди спеціальностей, проте, спеціалізація підготовки залишається без змін. На початок 2023-2024 навчального року у Коледжі за освітньо-професійною програмою Технологія виробів легкої промисловості навчається 75 здобувачів освіти [1]. Нажаль, переважна більшість опитаних здобувачів освіти зазначеної спеціальності не достатньо володіють інформацією про особливості та умови здійснення обраної ними майбутньої професії.

З метою забезпечення процесу свідомої підготовки майбутніх майстрів виробничого навчання швейного профілю за відповідною освітньо-професійною програмою введено вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху». Однією з тем, що має проблемно-пошуковий характер, передбачено дослідження особливостей галузевого спрямування професійної підготовки фахівців спеціальності 015.36 (Технологія виробів легкої промисловості). Наведемо основні висновки спільного дослідження.

Енциклопедія сучасної України дозволяє з'ясувати структуру легкої промисловості (виробництво тканини усіх видів, швейний та трикотажний одяг, взуття, шкіргалантерея і шкіртовари, фурнітура, фарфоровий посуд та іграшки), проте відображає реалії радянської епохи: «...багатогалузевий комплекс народного господарства, здатний виробляти широкий спектр товарів народного споживання...» [2]. Словник української мови пропонує послуговуватися терміном «легка індустрія» як сукупності галузей промисловості, що виробляє переважно предмети широкого вжитку [3]. Надто звужене трактування подає словник суспільної географії [4], у якому зазначено, що легка промисловість – це сукупність підприємств із випуску тканин, одягу та фурнітури до них.

О. Волков у монографії «Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку» [5, с. 6] наводить більш точний перелік продукції легкої промисловості: «тканини, швейний і трикотажний одяг, взуття, панчішно-шкарпеткові вироби, натуральне та штучне хутро, шкіряні товари і шкіргалантерея, фурнітура, фарфоровий посуд тощо», наголошуючи на тому, що галузь визначає не лише соціально-економічний стан суспільства, а й національну безпеку держави.

Зауважимо, що у дійсному Національному КВЕД (ДК 009:2010) така галузь не вказується. Однак, переважна більшість відповідних видів економічної діяльності таких як: текстильне виробництво, виробництво одягу, виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів віднесені до переробної промисловості.

З огляду на сказане, використання назви галузі економіки «Легка промисловість» та відповідної спеціалізації професійної освіти є переважно традицією та, на нашу думку, містить ряд суперечностей. Зокрема, зміст підготовки фахових молодших бакалаврів професійної освіти за досліджуваною спеціалізацією в коледжі та бакалаврів і магістрів – в університеті стосується виробництва шитого одягу. Натомість, аспекти виробництва трикотажного одягу, виробів зі шкіри та хутра вивчаються оглядово, здебільш епізодично. Задля конкретизації спрямованості фахової підготовки майбутніх майстрів виробничого навчання, діяльність яких буде здійснюватися у (закладах професійної професійно-технічної) освіти та буде спрямована на підготовку робітничих кадрів для підприємств швейної галузі, в освітньо-професійну програму були додані уточнення: галузевість компетентностей та результатів навчання вказується з використанням словосполучення «у сфері виробництва одягу», замість «у галузі легкої промисловості».

У процесі дослідження також було виявлено не достатню кількість відкритих джерел, що потрібні як викладачам так і студентам для організації освітнього процесу з використанням сучасної інформації. Найбільш корисними джерелами для з'ясування стану та перспектив розвитку галузі є сайти Української асоціації підприємств легкої промисловості «Укрлегпром» (<https://ukrlegprom.org/ua/>) та «Дія. Бізнес» (business.diia.gov.ua).

Отже, зважаючи на вище викладене та враховуючи думку студентів, доцільно або додати до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) освітні компоненти, які б передбачали вивчення особливостей виробництва трикотажного одягу, виробів зі шкіри, хутра тощо, або розглянути можливість зміни назви відповідної освітньо-професійної програми.

Список використаної літератури

1. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/university/1133/study-programs/> (дата звернення: 24.02.2024).
2. Енциклопедія Сучасної України. Легка промисловість. URL: <https://esu.com.ua/article-54036> (дата звернення: 24.02.2024).
3. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970 – 1980). URL: <http://sum.in.ua/s/leghkyj> (дата звернення: 24.02.2024).
4. Савчук І.Г. Словник суспільної географії. URL: <https://geohub.org.ua/node/4070> (дата звернення: 24.02.2024).
5. Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку / О. І. Волков [та ін.] : за ред. О. В. Волкова та Ю. В. Гончарова. Київ : Знання, 2009. 391 с.